

Musiikkiterapeutina Ilpo Ikäheimo on saanut huomata, että vaikka lapsi ei löytäisi tunteilleen sanoja, hän pystyy ilmaisemaan ne musiikin kautta. ANNIKA TIITTO

Kuka puuttuisi pahoinvointiin?

Psykoterapeutti Ilpo Ikäheimo on huolissaan soten vaikutuksista lasten terapiapalveluihin

Annika Tiitto
KALAJOKI

Mediassa, politiikassa ja kahvipöydissä on jo pitkään puhuttu syrjäytyneistä nuorista, jotka kaipaavat apua. Psyko- ja musiikkiterapeutti Ilpo Ikäheimo haluaa nostaa esiin toisen näkökulman: mistä nämä syrjäytyneet nuoret oikein tulevat.

-On hyvä, että syrjäytyneiden nuorten eteen tehdään töitä, mutta usein liikkeelle lähdetään liian myöhään, sillä ongelmat olisivat olleet havaittavissa jo päiväkodeissa. Lasten pahoinvointiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota, Ikäheimo toteaa.

Hän on erittäin järkyttynyt viime viikkoisesta uutisesta, jonka mukaan joka kymmenes Uudellamaalla asuva nuori sai viime vuonna psykiatrista erikoissairaanhoitoa. Ikäheimon mie-

lestä tämä kertoo siitä, että ongelmat ovat päässeet kasvamaan liian suuriksi.

”

Jos kuntoutus alkaa vasta yläasteikäisenä, nuorella ei välttämättä ole enää sitoutumiskykyä kouluun eikä terapiaan.

-Jos kuntoutus alkaa vasta yläasteikäisenä, nuorella ei välttämättä ole enää sitoutumiskykyä kouluun eikä terapiaan ja silloin ennuste tulevaisuuteen on heikko. Lapset puolestaan sitoutuvat terapiaan aivan eri tavalla, hän sanoo.

IKÄHEIMO TYÖSKENTELEE usean kunnan alueella ja on työssään huomannut, että useat kunnat ovat haluttomia sijoittamaan varoja lasten terapiapalveluihin. Kunnat eivät hänen mukaansa osta terapiapalveluita lapsille, vaan ostettu kuntoutus on suunnattu aikuisväestölle ja

tarkoittaa yleensä fysio- tai toimintaterapiaa. Kalajoella asia on kuitenkin toisin.

-Täällä tilanne on paljon parempi kuin muualla, sillä Kalajoen kunta ostaa terapiapalveluita lapsille. Näin on päästy vaikuttamaan syrjäytymiskehitykseen jo varhaisessa vaiheessa ja monesti ollaan vältetty pitkiltä osastojaksoilta ja perhekoitisiijoituksilta. Usein lapsi ohjautuu näin myös Kelan järjestämän kuntoutuksen piiriin, Ikäheimo kertoo.

Sote on kuitenkin tulossa kovaa vauhtia, ja Ikäheimo arvelee, että se muuttaa kaiken. Muutos voi olla joko positiivinen tai negatiivinen. Parhaassa tapauksessa Kalajoen esimerkistä otetaan oppia ja ostopalvelumalli monistuu muihin kuntiin. Toisaalta kunnat ovat Ikäheimon mukaan nyt niin eriarvoisessa asemassa, että kun kunnat asetetaan soten myötä samalle viivalle, Kalajoen tilanne voi huonontua.

-Voin antaa esimerkin Nilvalasta, jossa minulla oli ennen kaupungin kanssa sopimus ja asiakkaana kymmenkunta lasta. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion myötä, kaikki terapiapalve-

lut loppuivat kuin seinään.

Ikäheimo arvelee, että tulevan soten myötä lasten terapiapalveluiden ostaminen jäisi maakunnan vastuulle. Uudistuksen yhteydessä ei ole kuitenkaan puhuttu vielä mitään kuntoutuksesta eikä etenäkään lasten kuntoutuksesta. Ikäheimon mielestä ilmassa on vielä turhan monta kysymysmerkkiä.

-Teen suurimman osan töistäni Kelalle, sillä lapset pääsevät Kelan kuntoutuksen piiriin erikoissairanhoidon läheteellä: en ole kuitenkaan havainnut, että sote-uudistuksessa olisi puhuttu mitään myöskään Kelan roolista, hän harmitelee.

VAIKKA LAPSIA voidaan auttaa koulujen pienryhmissä ja perhepalveluissa sekä tarvittaessa perhekodeissa tai osastoilla, Ikäheimo

näkee terapian ennaltaehkäisevänä ja henkilökohtaisena auttamiskeinona, joka lähtee liikkeelle suoraan lapsen maailmasta.

”

Kaikilla lapsilla on vahvuuksia ja kehittymismahdollisuuksia.

-Kaikilla lapsilla on vahvuuksia ja kehittymismahdollisuuksia, mutta motivaatio on kaiken A ja O. Kun lapsi innostuu terapiassa, voimme lähteä rakentamaan itseluottamusta ja itsetuntemusta. Vaikka ongelmat olisivat arjessa este yhdessä tekemiselle, terapiassa asia ei ole näin: ongelmien olemassaolo tie-

dostetaan, mutta niihin ei tuijoteta, Ikäheimo kuvaillee.

Hän uskoo, ettei lasten ja nuorten pahoinvointi ole alkanut sattumalta, vaan se on muhinut maailman muuttuessa taustalla jo pitkään. Ikäheimon mielestä lasten terapiaan satsaaminen olisi pieni kustannus verrattuna esimerkiksi lastensuojelun kokonaiskustannuksiin.

-Jos ongelmat päästetään pahaksi, lapsi ei pysty aikuisena olemaan mukana työelämässä tai maksamaan veroja ja hän voi joutua laitokseen tai vaikka vankilaan. Silloin puhutaan miljoonien eurojen tappioista yhteiskunnalle. Ongelmien laajuuden tai vakavuuden tiedostaminen ei kuitenkaan riitä, vaan nyt tarvitaan konkreettisia toimia ja jonkun joka ottaa asioista vastuun, hän sanoo.

Musiikkiterapia

Tieteelliseen tutkimukseen perustuva kuntoutus- ja hoitomuoto, jossa käytetään musiikin eri elementtejä. Sen avulla voidaan saavuttaa myönteisiä tuloksia psyykkisten, fyysisten, neurologisten ja sosiaalisten oireiden ja sairauksien hoidossa.